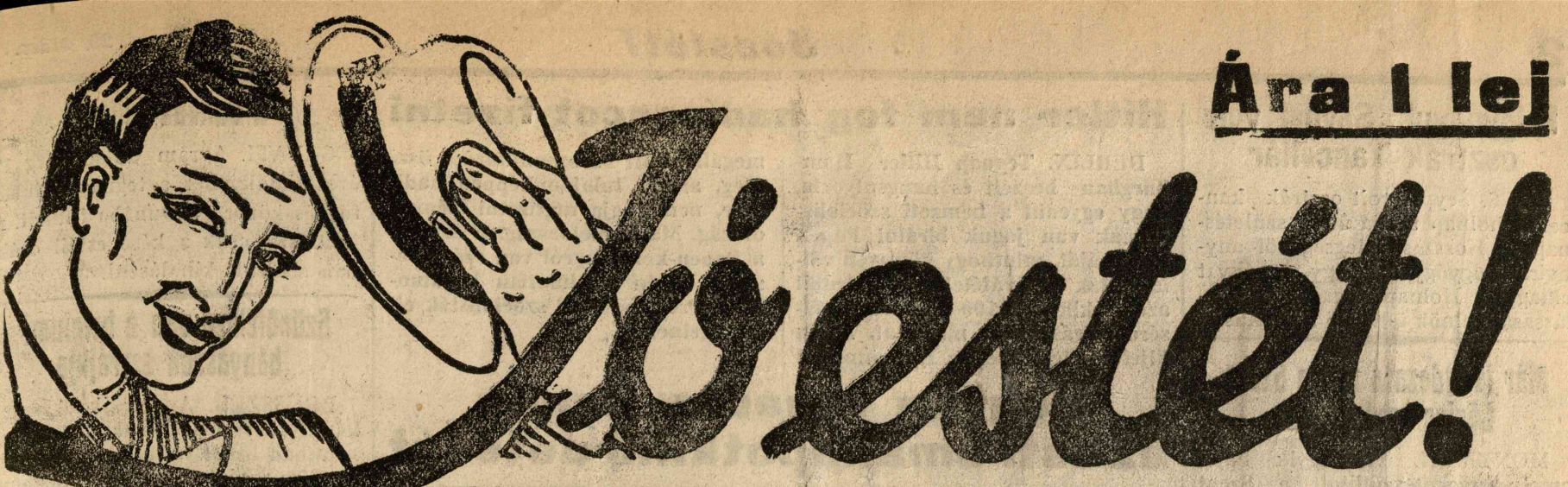

Minden este megjelenő független politikai napilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand 64-66. Telefonszám 31
Előfizetési árak: Évente 300 lej, félévre 150 lej, negyedévre 75 lej, havonta 25 lej, egy hétre 10 lej

Első évfolyam — 29. szám

Csütörtök

Cluj-Kolozsvár, 1932. július 21

Diktaturát

Jelentenek Poroszországból. És a diktatura élén nem a nagy diktátor, Hitler ur áll, hanem von Papen kancellár, Hindenburg legfőbb bizalmi embere. A diktaturát tehát részint a folyton diktatúrára készülő Hitler miatt léptették életbe, hogy ezzel megakadályozzák az ő további vérontásait és előretörését. E pillanatban még nem lehet tudni, hogy vajon mit ér el von Papen a diktatúrával, vajon eléri-e kitűzött célját, Németország nyugalma, a biztosítását, de az utóbbi hetek eseményei után ítélve, nem lep meg senkit ennek a diktatúrának a kikiáltása, sőt azt mindenki természetes következménynek tekint. Általános világnézeti szempontból egyetlen embert sem fog megnyugtatni ez a diktatura, a progresszív embert nem azért, mert elvből ellene van a diktatúrának, a konzervatív embert pedig azért, mert ez a diktatura részint a konzervatív reakció Hitler ellen is létesült, de viszont az sincs kizárva, hogy a Hitlerék céljai érdekében, esetleg magáért Vilmosért jött.

Diktatura még soha jót nem szült, az bizonyos. Ha minden akciónak megvan a maga fokozott reakciója, akkor a diktatúrát még fokozottabban áll ez. Minden diktatúrát a legnagyobb ellenhatás követte még eddig. Gondoljunk csak az utóbbi évek spanyol eseményeire. A híres tábornok-diktátorra. És az utána jövő enyhébb diktatúrákra. Mi lett a végső következményük? Alfonz király ma már Európa fürdőiben üdül, mint trónjavesztett király.

Jó, hogy Németországban nincsen császár, de viszont jó volna, ha ennek a diktatúrának is sikerülne elűzni Németország hatalmas kényurát, a vérengző hitlerizmust és a még ennél is zsarnokibb despotát, a munkanélküliséget és éhséget. Ha Papen kancellár diktatúrája politikai céljain kívül ideirányul, akkor örömmel fogadja mindenki ezt a diktaturát és szívesen segíti, támogatja céljaiban. Akkor Papen diktatúrája a világtörténelem egyik legszebb cselekedete lesz. De nincs kizárva, hogy Papennek nem lesz ideje ezt a gyönyörű munkát végrehajtani, mert ennek az akciónak is meg lesz az ellenhatása, a legnagyobb diktátorjelöltet, Hitlert fogja nyeregbe ültetni, aki minden diktátorok között legjobban ambicionálja ezt. Pedig Németországnak nem diktátorokra, hanem békére és kenyérre volna szüksége.

Németországban teljes a felfordulás

**A porosz diktatura célja és kimenetele egyelőre még ismeretlen
Katonai megszállás alá kerültek az összes poroszországi városok
Hitler nem fog jóvátételt fizetni**

BERLIN. Von Papen kancellárnak első teendője az volt, hogy az alkotmányt felfüggesztette és elrendelte az ostromállapotot Berlin és Poroszország területére. Azután magához hívatta Groenstaedt tábornokot, a Reichswehr berlini főparancsnokát és utasította, hogy vegye át Berlin felett a rendelkezést. A tábornok azonnal készenlétebe helyezte az egész helyőrséget,

katonai őrségeket rendelt ki a középületek elé és a porosz minisztériumok bejáratait acélszakos katonai őrségek szállták meg. Az utcákon megjelentek a katonai páncélosautók.

Ugyanígy teljes katonai megszállás alá kerültek az összes poroszországi és brandenburgi városok is.

A munkásság általános sztrájkot akar

BERLIN. A jobboldali sajtóorgánumok megváltó tettek minősítik Braun kormányának eltávolítását. A szociáldemokrata sajtó viszont tiltakozik az események ellen s bejelenti, hogy a szakszervezetek a legélesebb harcot indítják meg Papen ura ellen. A szakszervezetek körében nagy izgalom uralkodik. Csütörtökön ülések lesznek.

Lehetségesnek tartják, hogy az iparvidékekre is kiterjedő általános sztrájkot rendeznek.

Tovább a diktatura útján

BERLIN. Papennek Poroszország kormánybiztosává való kinevezése tulajdonképpen csak az első lépést jelenti. Ezzel egyidejűleg meg fog történni az egész porosz közigazgatás és alkotmányosság azonnali átalakítása.

A legközelebbi órákban sor kerül az összes demokratikus elemeknek a fontos közigazgatási állásokból való eltávolítására.

El fogják bocsátani az összes „Regierungspräsidenteket”, akik közel állanak a demokratikus pártokhoz, valamint a hasonló érdeklődésű rendőrfőnököket is.

Berlin szociáldemokrata rendőrfőnökét, Grzezinskyt és helyettesét, Weissot már el is távolították állásaikból.

A rendőrfőnökök eltávolítása igen érdekes körülmények között történt. A Reichswehr egyik hadfelszerelési osztályát vezényelték ki a rendőrfőnökségre, amelynek parancsnoka Grzezinsky rendőrfőnök

köt és Weiss főnök helyettesét letartóztatta. A két rendőrtisztet a moabiti börtönbe kísérték, ahol az esti órákban kötelező nyilatkozatokat vettek tőlük, hogy magukat nem tekinthetik hivatalban levőknek és erre szabadon engedték.

Az új berlini rendőrfőnök

BERLIN. Papen kancellár Bracht eddigi essenai főpolgármestert porosz belügyminiszterre rendelte ki, a birodalmi alkotmány 48-ik paragrafusának 2-ik bekezdése alapján.

Az új porosz belügyminiszter kinevezését követni fogja a többi miniszterek kinevezése is. Ezt a változást az tette sürgősen szükségesé, hogy a miniszterek nem jelentek meg a Papen által összehívott miniszteri értekezleten, amelyen a kancellár utasításokat készült kiadni nekik tárcáik vezetésére.

Az új porosz belügyminiszter

BERLIN. Grzezinsky rendőrfőnök és helyettesének eltávolítása után Heymonnsberg ezredes, a Schupo főparancsnoka is beadta lemondását. A berlini rendőrség három vezetője a változott helyzetre való tekintettel sietett visszavonulni, mert nem akartak szembesülni a birodalmi elnöknek azzal a rendelkezéssel sem, hogy a rendőri karhatalom fölötti parancsnokságát adják Rundstedt tábornoknak, a birodalmi hadsereg harmadik hadteste parancsnokának. A tábornok, mint a rendőri karhatalom főpa-

rancsnoka, a berlini rendőrség vezetésével Melchert, volt essenai rendőrfőnököt nevezte ki. Az új rendőrfőnök a tábornok jelenlétében már át is vette a távozó rendőrségi parancsnokoktól a berlini rendőrség vezetését.

100 halottja és 1000 sebesültje van eddig a német választási harcoknak

BERLIN. A német közvéleményt nem nyugtatta meg a birodalmi kormány legutóbbi napokban tett több drákói szigorúságú intézkedése, amelyekkel az elvadult választási propagandának, az uccai zavargásoknak akar véget vetni. A jobboldali lapok nap-nap után újabb statisztikát közölnek az elmúlt hetek politikai háttérü összecsapásairól áldozatairól. Az egyik ilyen statisztika kedden este szóba került a porosz államtanács ülésén is, ahol egy szociáldemokrata képviselő a következő veszteséglistát olvasta fel: A legutóbbi négy vasárnapon uccai zavargások a következő áldozatokat követelték:

Junius 26-án: 5 halott és 103 sebesült, július 3-án: 5 halott és 72 sebesült, július 9-én: 20 halott és 189 sebesült, július 16-án: 17-én 19 halott és 285 sebesült. A négy hét alatt a halottak száma összesen 99 és a súlyosabb sebesülteké 1125.

A sebesültek száma ennél lényegesen nagyobb volt, de különösen kommunisták a saját pártjukbeli sebesülteket magánlakásokban ápolták s ezért pontos statisztika nem áll rendelkezésére.

Hitler — mint „Isten eszköze”

BERLIN. A saeckingeni kaolikus papot püspöki hatósága felfüggesztette egyházi tisztétől és pedig azért, mert Benn plébános egy röpiratban Hitlert mint Isten eszközét ünnepelte. Benn ellen már a múlt évben is megindult egy fegyelmi eljárás és pedig azért, mert a nemzeti szocialisták érdekében tulzolt politikai izgatást fejtett ki.

Felgyógyult Seypel volt osztrák kancellár

BÉCS. Seypel volt osztrák kancellár holnap tartja 50-ik születésnapját. Hosszas betegségéből annyira felgyógyult, hogy az ágyat elhagyta. Holnap fogadja a köztársasági elnök üdvözlő látogatását.

Már is áldozata van a Szent Lőrinc csatornának

MONTREAL. Az egyik hajó, amely anyagot szállított a Szent Lőrinc folyón építendő hidhoz, dinamitrobbanás következtében teljesen összeroncsolódott. Két ember meghalt, három súlyosan megsebesült, 11-nek pedig nyomavesztett.

Hőtömegben megfagyva találták meg az eltűnt repülő utasait

WALPARAISO. Buenos-Airesből Santiago de Chili felé menő repülőgép elveszett. A mai nap folyamán hatalmas hőtömegben találták meg és mindkét utasa meg volt halva.

Egy görög hajó elsüllyedt a Földközi tengeren

CONSTANTA. A tengerhajózási társaságok értesítették a konstancai hajózási társaságot, hogy ma hajnalban a „Mihail Maris” nevű görög hajó, amikor Danzigből Konstanca felé haladt, a földközi tengeren elsüllyedt. A hajó 700 tonnás volt és szénrel volt tele. A szénközbenes kikötőkben akarta leadni a Konstanca felé gabonával megrakodva akart visszatérni. A táviratok szerint Lisszától 5 kilométerre egy vizalatti szirtbe ütközött és olyan hatalmas léket kapott, hogy egy félóra alatt teljesen elsüllyedt. Hat hajóüstsznek és 35 matróznak mentőcsónakon sikerült megmenteni az életét. A kár több mint 30 millió lej.

Betört az édesanyja házába

BERLIN. Egy nyugalmazott ezredes özvegyének lakásába éjjel betörő hatolt be. A lármára az öregasszony felébredt, de mielőtt segítségért tudott volna kiáltani, a betörő úgy vágta a padlóhoz, hogy azonnal elájult. Alig két óra múlva tért eszméltre s telefonon értesítette a rendőrséget, de a betörőnek már nyoma sem volt. Később sikerült megállapítani, hogy a betörő nem volt más, mint az ezredesné saját fia, aki állítólag rossz viszonyban élt az anyjával s mintegy boszszúból követte el tettét. A fiu valószínűleg azonban annyira kuszálta, hogy a rendőrség kénytelen volt a kezdő betörőt az ideggyógyászatra szállítani.

Rapávu verte agyon a haragosát

CONSTANTA. Dragnea János cuza-vödabeli lakos a juhkarámból a tejtermékekkel hazatérve, borzalmas gyilkosság áldozata lett. Az utban elébe állott Nizoiu Dávid juhász és szó nélkül kapával addig ütötte a fejét, amíg kapott sebeibe belehalt. A gyilkos elmenekült, azonban a csendőrségnek rövid időn belül sikerült elfognia és már át is adta az ügyészségnek.

Hitler nem fog hadisarcot fizetni

BERLIN. Tegnap Hitler Hamburgban beszélt és hangsúlyozta, hogy egyedül a nemzeti szocialistáknak van joguk bírni Papen politikáját, minthogy könnyen válhattak a jóvátétel 3 milliárdját azok, akik már 100 milliárd fizetésére is rászánták magukat. Aztán kijelentette, hogy a Lausanneban

megállapított hárommilliárdos összeg, amely tulajdonképpen hadisarc, nem fogja megfizetni Németország. Ma Németországról és nem a Papen-kormányról van szó. Beszéde végén irgalmatlan leszámolást ígért a nemzeti szocialisták el-lenségeinek.

Hogyan fogadta Berlin az ostromállapotki hirdetését

BERLIN. Beláthataltanok azok a következmények, amelyek a birodalmi elnök legújabb két szükségrendelete következtében fenyegetnek. Az események olyan gyorsan követték egymást, hogy a lapok csak az események regisztrálására szorítkozhattak és kommentárokat nem fűztek hozzájuk. Ezt annál is kevésbé teszik, mert

a második szükségrendelet, amely Berlin és Brandenburg területére ostromállapotot rendel el, azt is jelenti, hogy a sajtószabadság megszűnt.

Ebben a percben még nem lehet áttekinteni, hogy mi következik a német polgárháború frontján. Abban mindenki egyetért, hogy Hindenburgot két új rendelete lényegében a katonai diktatúrát proklamálja. A jobboldali lapok tudósításainak felírásaiból az tűnik ki, hogy

a szélsőjobboldali pártjai bizonyosra veszik a marxistafront pusztulását és már mint befe-

jezett tényről beszélnek a kommunista párt megszüntetéséről is.

Politikai körökben feszültséggel várják, hogy milyen magatartást tanúsít majd ezekkel szemben a Vasfront. Nagy érdeklődéssel várják, hogy a baloldal hogyan válaszol majd a jobboldal előretörésére és hogy bekeveredik-e a szociáldemokrata párt és a kommunista párt együttműködése.

A weimari alkotmány alapján álló pártok sem fogják nyugodtan tűrni a jobboldal féktelen előretörését — mondják komoly politikai körökben — és

a szervezett munkásság tizenötmillió tömegét, a középpártok hasonló irányú tömege követheti majd a harcba.

A német birodalom lakosságának tehát megközelítően a fele ellenszeggüléssel válaszolhat s ha ez bekövetkezik, a német birodalom történetében olyan események játszódhatnak majd le, amilyenekre a világtörténelemben sem volt még példa.

15 magyar képviselőnk lesz

BUCURESTI. A belügyminisztérium az éjszaka folyamán közzétette a választások hivatalos végeredményeit a következőkben: Leadtak összesen 2,981.453 szavazatot, ebből semmis 86.974. Levonva a Magyar Párt által három megyében elért abszolút többség 34.248 szavazatát, viszont hozzáadva a 2 százalékos el nem ért pártok és a listák szavazatait, a végleges arány a következőképpen alakult ki:

Nemzeti-parasztpárt 44.42%, 272 mandátum, Liberális (Duca) párt 14.819% 28 mandátum, Bratianu György-párt 7.194% 14 mandátum, Averescu-párt 2.381% 5 mandátum, Dr. Lupu-párt 6.297% 12 mandátum, Goga-párt 4.014% 8 mandátum, Jorga-párt 2.514% 5 mandátum, Cuza-párt 5.817% 11 mandátum, Codreanu-párt 2.613% 5 mandátum, Szocialista párt 3.469% 7 mandátum, Zsidó párt 2.444% 5

mandátum, Magyar Párt 4.014% 15 mandátum.

A Magyar Párt a három abszolút többségű megyében hét mandátumot kapott, a fenti százalék alapján pedig nyolcat.

A hivatalosan elismert magyar képviselők a következők: Csik megye: Dr. Pál Gábor, Szabó Béni. Udvarhely: Bethlen György, dr. Laár Ferenc, dr. Willer József, Háromszék: Szentkereszti Béla, dr. Abrudbányai Ede. Marosmegye: dr. Willer József. Szilágy megye: br. Jósika János. Kolozs: Bethlen György. Szatmár: dr. Jakabffy Elemér. Torda: dr. Gál Miklós. Kisküküllő: dr. Bárábás Béla. Bihar: Hegedüs Nándor. Brassó: Szabó Béni. Két-két mandátumot kaptak gróf Bethlen György és dr. Willer József. Lemondásaik folytán egyelőre dr. Szász Ferenc és dr. Sulyok István bejutásáról van szó.

Colfescu ügyész vette kezébe a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank elleni műveleteket

CLUJ-KOLOZSVÁR. A Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank kényszeregyezségi ügyéről már azt hittük, hogy az befejezettnek tekinthető. Azonban, amint ma értesülünk, az ügyben újabb fordulat állott be.

Ma délután ugyanis Colfescu ügyész hozzáfogott a tárgy iratainak részletes tanulmányozásához, ami rossz jel, mert Colfescu nem szokott hiábavaló munkát végezni

s munkáját valószínűleg hivatalból való vádemelés fogja követni.

Amidőn munkatársunk kérdést intézett az iratok tanulmányozásába merült ügyészhez a kitűzött cél és várható eredmény iránt, az ügyész azt felelte, hogy még nem tudja mi következik, mert még csak a dolgok legeljén van, de valószínűleg nem dolgozik hiába, tette hozzá sokat sejtetően.

Lapelárusítókat magas jutalékkal felvesszünk!

Szamosujvári, csabai, debreceni

száraz kolbász, prima minőségben a legolcsóbb napi áron beszerezhető

DELICATESSE

Regele Ferdinand No.

A Dunába fulladt

GALATI. Avram Goldenberg 17 éves fiatalember a tegnap délután fürdés közben a Dunába fulladt. A holttestet csak a késő estéti órákban sikerült kihalászni.

Szülőföldben van a belgiumi bányászok sztrájkja

BRÜSSZEL. A sztrájkoló munkások most már csaknem teljes számban ismét felvették a munkát. A fémiparban már valamennyi üzem ismét a sztrájk előtti kapacitással dolgozik. A sztrájk egyelőre még csak a Borinage és Louvière bányavidékeken tart.

Kifosztották mindenéből

BUCURESTI. Ismeretlen tettes behatolt Manea Antal szerelőnek a lakásába és ellopta összes ruháit, aranyóráját láncostól, valamint 21 ezer lej készpénzt is. Manea jelentést tett a rendőrségen az esetről. A nyomozás folyik.

RÁDIÓ

CSÜTÖRTÖK, július 21.

Bucuresti. 13: Gramofon. 14: Gramofon. 18: Vegyes hangverseny. 19:10: A hangverseny folytatása. 20: Rádiószabadegyetem. 20:40: Gramofon. 21: Ének. 21:20: Szimfonikus hangverseny gramofonon. 22:15: A hangverseny folytatása.

Budapest. 11:15: Rendőrszenekari hangverseny. 14: Déli hangverseny. 14:05: János Bandi cigányzenekara. 18: Előadás. 19: Férfikórus. 20: Előadás. 20:30: Hangverseny. Thomas István, Bokor Margit, Heltai F. és Polgár Tibor közreműködésével. 21:45: Előadás. 22: Goldmark szerzeményei. Utána Horváth Gyula cigányzenekara.

Bécs. 15:30: Gramofon. 15:10: Gramofon. 17:20: Vegyes hangverseny. 18:20: Nemes de Alamer-zenekar. 21:40: Macho-zenekar. 23:10: Három évszázad tánczenéje. 24:25: Máthé-jazz.

Ugy, ahogy Ön képzelet

jó és olcsó lap a

Jóreggelt!

minden kedves olvasó könnyen hozzájuthat

1 lejért!

4 tömör oldalon, a legújabb világ- és helyi eseményeket közli. Hirforrása gyors és megbízható.

Egyedüli olcsó és jó napilap!

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Calea Reg. Ferdinand 64—66

Telefon: 61. (Mayer-nyomda)

H I R E K

Főszerkesztő: S. NAGY LÁSZLÓ
A szerkesztésért és kiadásért felel:
MAYER ANTAL

Naptár Julius 21 csütörtök. Róm. kath. Prax., Dániel. Prof. Prax., Pauline. Görög. Simeon și Ioan. Izr. 17. Thamusz.

Jóestét!

Nagy forgalom — kevés haszon. Szegeden és Hódmezővásárhelyen tüntetést rendeztek a kereskedők. Mit gondolkodunk mi? Eláruljuk. Némében forgalmuk, ők maguk csináltak forgalmat. Erre mondják azt, nagy forgalom, kevés haszon.

A welszi herceg roppant kedves. Mint mindig. Most például azt mondta, hogy nemsokára vége lesz a gazdasági depressziónak. Múltán abból gondolja őtensége, hogy sikerült fellendítenie a szalmakalap divatot. Ez bizony még nagyon kis szalmaszál — a nagy vízben.

Mi a különbség? Szumatrán megint lőttek egy emberszabásu majmot. Európában viszont állandóan gyilkolják a majomszabásu embereket.

— **Időjárásjelentés.** A budapesti meteorológiai intézet időjárásjelentése szerint változékony idő várható, lényegtelen hőváltozással.

— **Inspekciós gyógyszertárak.** Fortuna Piata Unirii, Hygea Piata Mihail Viteazul, Victoria Calea Regele Ferdinand, Sotropa Piata Cuzza Voda.

— **Elitették Salamon Béla csalóját.** Még mindenki élénken emlékszik arra, hogy Salamon Bélát, a kiváló komikust mennyi pech üldözte az utolsó időkben turnéin. Az egyik városban meglopták, a másikban becsapták. Amint most értesülünk, a sátorlajuhelyi törvényszék kéthónapi börtönre ítélte Salamon egyik csalóját, Márkus Sándor miskolci állás nélküli színészt azért, mert Salamon Béla nevében több városban előadást hirdetett és jegyeket adott el, a pénzt pedig elköltötte.

— **Szumatrán ismét találkoztak az embrformájú ismeretlen élőlényvel.** A rokari radsa Szumatra szigetén vadászaton emberre emlékeztető rejtélyes állatot lőtt. Az állat 18 hüvelyk magas, hátsó végtagjain egyenesen járt, színe világosszürke és fején az emberi hajzathoz hasonló szőrcsomó volt látható. Az utóbbi időkben már nem először vetődött fel a hír, hogy Uj-Guinea és Szumatra szigetén az emberhez hasonló újfajta, eddig ismeretlen élőlényeket találtak. Ugy látszik a rokari maharadzsa is egy ilyen élőlényt lőtt.

— **Üstökös zuhant le a földre.** Pfalzban az elmúlt éjszaka csodálatos égitünetemény játszódott le. Egy kisebb üstökös zuhant le az égről. A neustadti csillagászati állomás megfigyelése szerint ez az üstökös formájú a meteor tűzes gömb volt, hosszú fénycsóvával. Pfalz és Baden számos községében megrendültek a házak. Érdekes, hogy a meteort nem találták meg. Nyilvánvalóan a robbanás következtében teljesen szétporladt.

Meghalt a román Al Capone

BUCURESTI. Teodorovics Vladimir, a román alvilág Al Caponeja, a csernovici börtönben súlyos beteg lett. Az orvosok operációt hajtottak rajta végre, mindazonáltal e valamikor rettegett és félelmetes ember az éjszaka folyamán meghalt. A híres rablónak a halála nagy szenzációt keltett ország-szerte, mert valóban az utóbbi idők legnagyobb haramiája mégis csak ő volt. Emlékeztet, hogy Teodorovicsot a múlt ősszel fogták el és életfogytiglani börtönre ítélték. E bandita a csendőrségnek és a rendőrségnek minden ébersége dacára is, amikor még szabad ember volt, Csernovicban töltötte éjszakáit, míg végül valósággal megostromolták a házat, amelyben volt és így aztán sikerült elfogni. Vallomásaiban igen sok betöréssel és gyilkossággal találkozunk. Tetteit Csernovicban, Marosvásárhelyen és Beszarábiában követte el. Amikor az ítélet kihirdették, ő maga azt mondta, hogy mindent el fog követni, csak hogy börtönéből minél előbb megszökhesse. Ezért a börtön igazgatósága állandóan láncok között külön zárkában tartotta a legutóbbi időkig a legszigorúbb felügyelet mellett. Most, hogy gégebaja annyira elhatalmasodott, az igazgatóság kénytelen volt engedni a szigorúságból, sőt a hatósági orvos megvizsgálása után kórházba kellett, hogy szállítsák. Azonban minden segítség hiábavalónak bizonyult, mert a bandita, akinek lelkiismeretét számtalan betörés és hatnál több gyilkosság terheli, meghalt és így a földi igazságszolgáltatás c'ól most már tényleg sikerült megszöknie.

Sportkurír

első országos jellegű
belföldi szaklap
megjelenik július 25-én. Ára 5 lej.

Leültették és megették az adó-végrehajtót.

Nehogy azt higgye valaki, hogy ez tréfa, vagy ugynevezett nyári kacsa akar lenni, mert a legkomolyabb valóság ez, amely megtörtént. Az igaz, hogy Dél-Afrikában történt az egyik angol dominiumon, ahol négerrek laknak s ahol szintén nagy a szegénység. A néger nem szeret adót fizetni. Más emberek, mint mi. Éppen ezért, mert más emberek, masok a rendszabályok is velük szemben. Nemcsak egyszerűen végrehajtják, mert soha sincs, mit elvinni tőlük, hanem letartóztatja a végrehajtó s munkára kényszeríti. Ugandában történt az eset. Egy néger nem tudott fizetni. A végrehajtó letartóztatással fenyegette s felszólította, hogy menjen vele. A néger ment a konyhájába s magához véve fűtykösét, mérges kigyók elleni védekezés céljából, megindult vele. Alig haladtak azonban pár kilométert, amikor egyszer csak lecsapott a fűtykös hátulról a végrehajtó fejére. Nagyot recscent a koponya s a néger hátra véve a tisztés honpolgárt, háza-vítte. Az asszony hamar tüzet csinált, a végrehajtót feltrancsították, talán fűszereket is adtak hozzá s jóízűen megették.

— **Londonban a magzatelhajtás törvényesítéséről tárgyalnak.** Ma kezdődik meg Londonban az angol orvosegyesület nagy kongresszusa, amelyen 5000 angliai és birodalmi orvos, valamint 200 külföldi vesz részt. Az idei kongresszusi vita középpontjában a magzatelhajtás kérdése áll és a kongresszus annak törvényesítése mellett akar állást foglalni. Ez lesz az első eset, hogy ezt a fontos kérdést teljes nyilvánossággal tárgyalják. Valószínű, hogy a kongresszus MacCardie bírónak, a törvényes magzatelhajtás ismert előharcosának irányelvei alapján fogja indítványozni az ilyen műtéteknek megengedését.

— **A magyar postabetétkönyv tulajdonosok utolsó jelentkezési terminusa.** A régóta huzódó elszámolás a magyar postatakarékpénztár és az utódállamok betétesei közt végre fordulópontra jutott. A megkötött egyezmény szerint a romániai betétesek a posta szervezeten keresztül adhatják be igényeiket. Már többször tüztek ki jelentkezési terminust, de kevesen jelentkeztek. Most a posta vezérigazgató-ságtól rendelet érkezett, amely utolsó terminusként 1932 augusztus 31-ét tűzi ki és egyben közli, hogy legkésőbb eddig az időpontig mindenki szolgáltatassa be a magyar postatakarékpénztárral szemben fennálló követelésének igazoló iratait, mert ezen időponton túl nem fogadnak el jelentkezéseket. A kolozsvári főpostán a 13-as szobában közlik az érdekeltekkel a tudni-valókat.

— **40.000 konverziós kérést adtak be Kolozsváron.** Tegnap járt le a konverziós kérések utolsó napja a kolozsvári járásbírószágon. A tegnapi utolsó terminusig körülbelül negyvenezer konverziós kérés lett beadva s így a közeljövőben, tekintve, hogy a konverziós törvény sürgős letárgyalást ir elő, ez majdnem emberfeletti munkát jelent az illetékes bírói fórumoknak. A konverziós kérések tömegéből látszik, hogy a törvényszék kerületébe tartozó községek mennyire el vannak adósodva egy bankoknak, mint magánosoknak. Viszont a városi lakosok azt szeretnék, hogy a konverzió ezt a társadalmi osztályt is előnyökben részesítse, mert igazán furcsa képet nyújt, hogy ugyanakkor, amikor a falusiakat megsabadítják adósságaik felétől, a városi elszegényedett, leredukált fizetési tisztviselők és iparosoknál napról-napra mind többet kilincselnek a végrehajtók.

— **Élő ágyulövedék.** Bécsből most Budapestre megy a világ egyik legnagyobb cirkusza, amelynek attrakciói között van egy ugynevezett „Élő ágyulövedék” című szám. E számnak tényleg abban áll a vonzóereje, hogy egy embert egy óriás-ágyuból kilőnek.

Villany-, házitelefon-, csengő- és vízvezeték-szerelési munkákat tökéletesen, jól és olcsón végez

Nádler,

Strada Avram Iancu
(Petőfi-u.) 17. szám.

— **Tagadnak a 40-szeres betörők.** A „Jóreggelt” mai számában beszámoltunk azoknak a betörőknek a letartóztatásáról, akik ellen 40 lopás gyanuja merült fel. A betörőket névszerint Barabás Balázst, Părau Juont, Hara Dumitru és Varga Jánost ma hallgatta ki a hatodik kerületi rendőrség, Ilea Romulus rendőrfőnök vezetésével. A betörők a lopások közül azokat, amelyek letagadhatatlanul rájuk vannak bizonyítva, beismerték, de a többi tagadják, jöllehet minden valószínűség szerint azoknak is ők voltak a szerzői. A kihallgatások befejezése után a betörő bandát átadják a többi kerületeknek, amelyek folytatják a nyomozást a kerület területén elkövetett betörések ügyében.

— **Drótnélküli villanyrendőr kerül az autók belsejében.** Amerikában egy olyan találmányt mutattak be, amely valószínűleg forradalmosítani fogja a közlekedés szabályozását az egész világon. A találmány lényege az, hogy a háromszinű „villanyrendőr” az utkeresztésekről az autók belsejébe fog kerülni. A Csikágóban most bemutatott találmány az autó belsejében, a kormánykerék mellett helyez el a villamoslámpát, amelyet az utkeresztződésnél álló rendőr drótnélküli elektromos hullámmal igazgat. Amint az autó az utkeresztződés „hatókörébe” jut, a lámpa kigyullad és jelzi, hogy szabad-e az út, vagy sem. Szakemberek valószínűnek tartják, hogy a közeljövőben minden autóbba beépítik ezt a készüléket.

A „Jóestét” regény-csarnoka

A „Jóreggelt” és „Jóestét” szerkesztősége, a közönség széles rétegei részéről megnyilvánult kívánság elismeréséül elhatározta, hogy lapjaiban nagyszabású regényt fog közölni. A „Jóreggelt” és „Jóestét” minden célja odairányul, hogy a közönség óhaját százszázalékosan kiszolgálja s ennek megfelelően a regényt is úgy választottuk meg, hogy az minden olvasónk igényét és szellemi követelményét kielégítse. A regény megválasztásánál tekintettel voltunk arra, hogy az az irodalmi szempontoknak is megfelelően,

de azonkívül érdekesítő és tanulságos is legyen.

Ugy gondoltuk, hogy a mai időknek megfelelően az agyoncsigázott olvasóknak kellemes és megnyugtató olvasmányra van szükségük. Ezek a szempontok vezettek tehát amikor a regényirodalom egyik legnagyobb szabású művét választottuk ki közlésre.

Ezzel a regénnyel a napi események pontos és gyors regisztrálása mellett egy szenzációs és örökbecsű olvasmányt akarunk adni olvasóinknak, hogy ezzel is közelebb fűzzük közönségünk szeretetét lapjainkhoz. E regény közlését a napokban fogjuk megkezdeni úgy a reggeli, mint az esti kiadásunkban történő folytatásokban.

A székely vármegyékben a Magyar Párt listái győztek a szenátor-választásokon

CLUJ-KOLOZSVÁR. A tegnapi szenátor választásokon a három székely vármegyében a Magyar Párt listája győzött. A három megyében ezek szerint Csikban dr. Gyárfás Elemér, Udvarhely megyében dr. Balogh Árpád, Háromszék megyében pedig Sándor József lett a szenátor. Marostordában csak a kifejtett terror ütötte el a Magyar Párt jelöltjét a remélhető sikertől.

Újabb harmincnapos vizsgálati-fogságot rendelt el a törvényszék az országúti haramiák ellen

CLUJ-KOLOZSVÁR. A kolozsvári törvényszék negyedik szekciójának vádtanácsa ma újra tárgyalta a bánffyahunyadi országúti banditák ügyét. Amint beszámoltunk a „Jóestét” akkori számaiban, ez a haramiabanda Bánffyahunyad közelében megtámadta Jonescu újságíró és társai autóját. A csendőrség erőlyes nyomozást vezetett be és el is fogta a haramiabanda tagjait. A 13 tagú banda vezetői Nyilas és Osatici ismert kommunisták voltak, akiket társaival együtt átadott a csendőrség az ügyészségnek. A vizsgálóbíró már előzőleg elrendelte a 30 napos vizsgálati fogságot ellenük. A vádlottak fellebbeztek s az ügy a vádtanács elé került, amely helybenhagyta a vizsgálóbíró intézkedését. A mai tárgyaláson, amelyen a vádat Colfescu ügyész képviselte, a bíróság elrendelte a vizsgálati fogság újabb 30 napos meghosszabbítását.

A tiltott műtétet végző szülésznőt ma átadták az ügyészségnek

CLUJ-KOLOZSVÁR. Tegnapi számunkban beszámoltunk arról, hogy a rendőrség erőlyes nyomozást folytat Duca Anna Méhes-ucca 7. szám alatt lakó szülésznő ellen, akiről az a gyanu merült fel, hogy ő végezte el Székely Tamásné a tiltott műtétet. Ennek a műtétnek a következtében ugyanis Székelyné négy hete élet-halál közt fekszik a Lengyel-szanatóriumban. A tiltott műtét végrehajtásával gyanúsított szülésznőt már két nappal ezelőtt őrizetbe vette a rendőrség. A nyomozás eredményeképpen a gyanu indokltnak bizonyult és a rendőrség ma délelőtt át is adta Duca Anna szülésznőt az ügyészségnek.

Grandi helyett Mussolini lesz az olasz külügyminiszter

RÓMA. A király elfogadta Grandi külügyminiszter, Mosconi pénzügyminiszter, Rocco igazságügyminiszter, Giuliano közoktatásügyi miniszter és Bottai korporációs miniszter lemondását és Mussolini miniszterelnököt külügy- és korporációs miniszterre. De Francisci képviselőt, a római egyetem rektorát igazságügyminiszterre, Jung Guido képviselőt pénzügyminiszterre és Ercole képviselőt, a parlamenti egyetem rektorát közoktatásügyi miniszterre nevezte ki.

P. Trefán Leonárd ferencrendi főatyát Udvarhelyre helyezték át

CLUJ-KOLOZSVÁR. Ma délelőtt az egész városban nagy szenzációt keltett annak a hírnök az elterjedése, hogy P. Trefán Leonardot, a kolozsvári szentferencrendi főatyát, volt tartományfőnököt, a rend főnöksége Kolozsvárról Székelyudvarhelyre helyezte át. Trefán Leonárd áthelyezése nagy konsternációt idézett elő, hiszen a főatyá már 30 éve, hogy Kolozsvárt van s ez alatt az idő alatt úgy hozzáért a város szellemi és kulturális életéhez, hogy ezeketán valóságban hiányozni fog személye Kolozsvár társadalmi mozgalmából.

Ez alatt a 30 év alatt Trefán az erdélyi magyarság egyik legaktívabb, legtöbbet építő munkása lett. Ő alapította meg a szép működést kifejtő Bonaventura nyomdát, megindította a Hirnök című szépirodalmi lapot, szerkesztette a Katholikus Világ-ot, szervezte a Szent Ferenc hadsereget, tevékeny részt vett a Kath. Népszövetség beindításában s legutóbb felépítette az Alvernát. Olyan érdemes és tekintélyes munkásság ez, amilyent rajta kívül még alig 1—2 ember, Hir-

schler József és Bernády György végeztek. Csak az utóbbi időkben az erdélyi magyarság között. A szó legtágabb értelmében építőmunkás volt.

Éppen ezért hat meglepetésként távozása, mit különböző verziókkal hoznak összefüggésbe. Bizonyos, hogy az utóbbi idők gazdasági viszonyai kikezdték a kolozsvári ferencesek szép alapításait is. Az adó pölypkarja rászorult a torkukra, nemrég a nyomdát is árverés alá kellett hódítani. De ezen kívül az Alvernáért még sok tartozásuk volt, viszont az adományok már nem folytak olyan bőkezűen, mint más körülmények köz remélni lehetett volna. Állítólag ezekkel a körülményekkel függ össze távozása, amelyet feltétlenül nagy sajnálattal vesz tudomásul Kolozsvár közönsége, amely Trefánban egy jó embert, derék közéleti munkást veszít el.

A rend helyi főnöksége szerint Trefánt betegeskedésére való tekintettel csupán egészségi szabadságra helyezték Székelyudvarhelyre. Későbbi visszatérése sincs kizárva.

Igyék Azuga-sört!

Önoperációt hajtott végre magán a bicskájával egy földész

CLUJ-KOLOZSVÁR. Ma délelőtt borzasztóan elgyötörve és nekikeseredve állított be már éppen másodszor a sebészeti klinikára Felecan Iuon 34 éves Rádiu községi földész. A balkarja már majdnem könyökből el volt dagadva és a tenyerén az önoperáció bicskavágása éktelenkedett.

— Meggondoltam a dolgokat — mondotta az orvosnak. — Most már megengedem, hogy az orvos urak is vágjanak rajtam.

— Dehát atyafi, mitől dagadt fel így a keze? — kérdi az orvos.

Erre a kérdésre már hosszú mesebe kezd a szerencsétlen ember.

— Az úgy volt, hogy megszurtam valamivel, aztán elkezdett dagadni. Mikor láttam, hogy komoly a dolog, elmentem egy orvoshoz, de az először 1000 lej, majd 500 lej kért, amiből lejjebb már nem akart menni. Nekem kérem sohasem volt ennyi pénzem. Megmérgeződtem. Hazamentem és megfentem jól a bicskámat. Akkor fogtam és ahogy

azt egy operáción láttam, felvág-tam a tenyeremet és kinyomtam belőle a gennyet. Másnap nem is fájt nagyon, de amikor kapálni kezdtem a kezemmel, akkor ismét fájni kezdett és még jobban eldagadt. Akkor eljöttem ide, de vissza is mentem, mert nem bíztam az orvosokban. Ha én nem tudtam megcsinálni, akkor más még úgy sem tudhatja.

— És most miért jött el mégis? — kérdi az orvos.

— Mert meggondoltam a dolgot. Már ugyanis mindegy.

Lefektetik a szerencsétlen atyafit a műtőasztalra, elaltatják, majd megkezdődik az operáció. Több mint egy félliter gennyet csapolnak le eldagadt kezéből és ugyanannyi vért veszít Felecan Iuon, de az operáció mégis sikerült. Mikor vége van a műtétnek, a beteg mosolyogni kezd. Neki ez már nem is fájdalom ahhoz képest, amit saját magának okozott önoperálás közben a bicskájával.

Az osztrák-magyar vámháboru béketárgyalásai

BUDAPEST. A magyar-osztrák kereskedelmi tárgyalások ismét megkezdődtek. Magyar részről Nickl Alfréd rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, osztrák részről Wildner Henrik rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter vezették a tárgyalásokat. A kedden délután megkezdett ülést tegnap délután folytatták a külügyminisztériumban.

A delegációk összeülése előtt

gróf Károlyi Gyula miniszterelnök hosszasan tanácskozott Walko Lajos külügyminiszterrel, aki részletesen beszámolt a vámpolitikai bizottság értekezletéről és mindazokról a kérdésekről, amelyek a vámkonfliktussal összefüggésben vannak. A kormányhoz közelálló körökben az a vélemény, hogy az új tárgyalásokon sikerülni fog legalább egy ideiglenes megegyezést találni, amely jelentékenyen eny-

híteni fogja a szerződésnélküli állapot káros hatásait és nyugodtabb légkört teremt egy végleges kereskedelmi szerződés letárgyalására. A keddi bécsi lapok szintén annak a reményüknek adtak kifejezést, hogy egy „modus vivendi”-vel el lehet majd háritani a szakítás súlyosabb következményeit.

Bécsben emelkedtek az árak

BÉCS. Valamennyi lap kénytelen megállapítani, hogy a vámháboru következtében a gyümölcs- és főzelékfélék ijesztő módon drágulnak. Ez a drágulás átlag huszonöt százalékot tesz ki, egyes gyümölcsfajtáknál azonban a drágulás mértéke megközelíti a száz százalékos is.

Drákói osztrák rendelkezések a magyar áruk ellen

BUDAPEST. A pénzügyminisztérium a vámhatalokat felhatalmazta arra, hogy buzából, rozsból, árpából készült liszt- és örleménytermékekre, továbbá gyümölcsre és főzelékre, amennyiben ezek az áruk nem Magyarországból származnak, külön kérés nélkül megadják a behozatali engedélyt.

A behozatali tilalom alá eső magyar áruk beraktározása hivatalos vámraktárakba, vasúti- és hajóvámraktárakba, a szállítványozó cégek magánjellegű szabadraktáraiba és a nyilvános közraktárak vámmentes raktáraiba azzal a föltétellel van megengedve, hogy az árukat csomagonként raktározzák el és tartják nyilván. Ezzel szemben Magyarországból érkező áruknak más magánjellegű szabadraktárakba, valamint előjegyzési nyilvános vagy zárt raktárakba való beraktározása behozatali engedély bemutatása esetén sincs megengedve.

Ellopta az erdélyi munkások pénzét

CONSTANTA. Több erdélyi ember, akik az „Astra Româna”-ban dolgoznak, a családjuk pedig itthon van, egyik munkatársukat szokták megbízni, hogy a pénzüket hazaküldje. A napokban arra kérték meg az illetőt, hogy 21.500 lej összeget tegyen postára Bucsi Gábor szebeni lakos címére. Bucsi a küldeményt meg is kapta, de pénz nem volt benne, csak egy csomó német napilap. Az esetet feljelentették a rendőrségnek, ahol a valóságok során kiderült, hogy a pénz nem is lett feladva a postára és így minden gyanu a megbízott munkásra hárult, akit ma letartóztattak.

Még mindig rejtély fedi az árvíz hullá személyét

CLUJ-KOLOZSVÁR. A „Jóestét” szerdai számában Major Gergely, Str. Col. Breza 11. sz. alatti lakosról azt írtuk, hogy a szamosfalvi hullában felismerte fiát, de nem akarja eltemetni, mert szegény és nincs módjában. Ma bent volt szerkesztőségünkben a fiát hasztalan kereső bánatos apa s elmondotta, hogy a Szamosfalván talált hulla nem azonos az ő fiával, amennyiben még az életkora sem egyforma ifju Major Gergelyével. Ilyen formán még mindig nem lehet tudni, hogy ki volt tulajdonképpen a Szamos vizéből kihalászott hulla.

Megnyugtató a bizalom! Vegyi festés, tisztításban **C Z I N K C É G** egy fogalom!

Nyomatott a MAYER könyvnyomdában, Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand 64-66. Telefonszám 61.